

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Υποβολή Ετήσιας Έκθεσης της ΡΑΕΚ για το 2019 στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας

Την Ετήσια Έκθεση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) για το έτος 2019, επέδωσαν στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Νίκο Αναστασιάδη, τα Μέλη της ΡΑΕΚ.

Κατά την επίδοση της Ετήσιας Έκθεσης, που έγινε την 2^α Σεπτεμβρίου, τα Μέλη της ΡΑΕΚ είχαν την ευκαιρία να ενημερώσουν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για θέματα που αφορούν τις Αγορές του Ηλεκτρισμού, του Φυσικού Αερίου και γενικότερα της Κυπριακής Οικονομίας.

Συγκεκριμένα, κατά το 2019, η ΡΑΕΚ μέσα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής και Εθνικής νομοθεσίας έλαβε σειρά αποφάσεων που στοχεύουν στη διαμόρφωση και ανάπτυξη της ενεργειακής αγοράς της Κύπρου σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, στην προστασία του καταναλωτή και στην ενθάρρυνση της χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και εγκαταστάσεων αποθήκευσης ηλεκτρισμού. Επίσης, η ΡΑΕΚ έλαβε σημαντικές αποφάσεις στοχεύοντας στην εναρμόνιση του ρυθμιστικού πλαισίου της χώρας μας στη βάση των προνοιών της Ενεργειακής Ένωσης και μακροπρόθεσμα στη βάση της ενεργειακής μετάβασης στην καθαρή ενέργεια για μια οικονομία ουδέτερη από άνθρακα.

Βασικός στόχος της ΡΑΕΚ, είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης δέσμης ρυθμιστικών μέτρων και δράσεων που θα προετοιμάσουν τη χώρα μας για να συμμετέχει, με συντεταγμένο και αποδοτικό τρόπο, στη διαδικασία ολοκλήρωσης της ενοποιημένης Ευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας. Διαφυλάσσοντας, ταυτόχρονα, την αναγκαία ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας μας, τόσο σε φυσικό επίπεδο, όσο και σε οικονομικό, εξασφαλίζοντας προσιτό και κατά το δυνατόν χαμηλότερο κόστος ενέργειας για την εθνική οικονομία και τον καταναλωτή.

Προς την κατεύθυνση αυτή, η ΡΑΕΚ, προχώρησε το 2019 στην έκδοση μιας σειράς σημαντικών αποφάσεων, καθώς και στην ανάληψη και υλοποίηση συναφών πρωτοβουλιών και δράσεων, πάντα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που έχουν προδιαγραφεί στην εθνική νομοθεσία και το Κοινοτικό Δίκαιο. Μερικές από τις σημαντικές Ρυθμιστικές Αποφάσεις της ΡΑΕΚ στον ενεργειακό τομέα της χώρας μας αφορούν:

- Τη μεθοδολογία διατιμήσεων της αγοράς Φυσικού Αερίου,
- Την εκπόνηση τεχνοοικονομικής μελέτης, από τους δύο Διαχειριστές (Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς και Διαχειριστή Συστήματος Διανομής), για τον επανασχεδιασμό του ηλεκτρικού δικτύου, ώστε να γίνει αμφίδρομο και να μπορεί να υποστηρίξει υψηλή διείσδυση ΑΠΕ σε συνδυασμό με συστήματα αποθήκευσης ενέργειας, και
- Τη λειτουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης ηλεκτρισμού στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού.

Επίσης, αναφέρθηκαν και οι σημαντικές Ρυθμιστικές Αποφάσεις, οι οποίες εκδόθηκαν το 2020 μέχρι σήμερα και αφορούν:

- Τον καθορισμό «ύστατου» προμηθευτή στην αγορά ηλεκτρισμού,
- Τη θέσπιση βασικών αρχών για τη διαμόρφωση του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης του ηλεκτρικού συστήματος μεταφοράς
- Το λογιστικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων επιχειρήσεων φυσικού αερίου.

Το μεταρρυθμιστικό πλαίσιο που αφορά την αγορά ηλεκτρισμού για την πλήρη εμπορική λειτουργία της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο είναι διαμορφωμένο με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι συμβατό με το μοντέλο στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο έχει υιοθετηθεί από τα πλείστα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει καθοριστεί με Ρυθμιστικές Αποφάσεις της ΡΑΕΚ σε προηγούμενα έτη.

Σημειώνεται ότι παρ' όλες τις μέχρι σήμερα καθυστερήσεις που υπάρχουν για την εφαρμογή της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο, οι οποίες αφορούν κατά κύριο λόγο τη δημιουργία δύο λογισμικών προγραμμάτων (από τους Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς και Διαχειριστή Συστήματος Διανομής), προαπαιτούμενων για τη λειτουργία και παρακολούθηση της αγοράς ηλεκτρισμού, η ΡΑΕΚ προσβλέπει με βάση τα σημερινά δεδομένα στην εισαγωγή ενός υγιούς ανταγωνισμού στην αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου περί τα τέλη του 2021.

Για την κάλυψη του χρονικού διαστήματος μέχρι την πλήρη εμπορική λειτουργία του νέου μοντέλου αγοράς ηλεκτρισμού, είναι σε ισχύ από το 2017 σχετική Ρυθμιστική Απόφαση για εφαρμογή μεταβατικής ρύθμισης στην αγορά ηλεκτρισμού συμπεριλαμβανομένων λεπτομερών Κανονισμών. Η μεταβατική ρύθμιση στην αγορά ηλεκτρισμού αφορά «Διμερή Συμβόλαια μεταξύ Παραγωγών και Προμηθευτών» και όπως διαφαίνεται προσέλκυσε το ενδιαφέρον ανεξάρτητων προμηθευτών. Συγκεκριμένα, μέχρι σήμερα αδειοδοτήθηκαν δεκαπέντε ανεξάρτητοι προμηθευτές, ενώ έχει δημιουργηθεί το πλαίσιο για να μπορέσουν οι ήδη αδειοδοτημένοι ανεξάρτητοι παραγωγοί να δραστηριοποιηθούν στην αγορά ηλεκτρισμού. Δραστηριοποίηση ανεξάρτητων προμηθευτών, όπου οι καταναλωτές θα μπορούν πλέον να έχουν επιλογή, αναμένεται στους επόμενους μήνες.

Με τις νέες ρυθμιζόμενες διατιμήσεις της ΑΗΚ, η οποία σήμερα κατέχει τη δεσπόζουσα θέση, έχουν διαχωριστεί οι χρεώσεις των μονοπωλιακών δραστηριοτήτων, δηλαδή αυτές των δικτύων μεταφοράς και διανομής, από τις χρεώσεις των ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων, δηλαδή αυτές της παραγωγής και της προμήθειας. Οι ρυθμιζόμενες διατιμήσεις δημοσιεύονται, ώστε να γνωρίζουν οι ενδιαφερόμενοι ανεξάρτητοι παραγωγοί με πλήρη διαφάνεια τη διατίμηση χονδρικής της ρυθμιζόμενης δραστηριότητας παραγωγής της ΑΗΚ και οι ενδιαφερόμενοι προμηθευτές τις διατιμήσεις λιανικής της ρυθμιζόμενης δραστηριότητας προμήθειας της ΑΗΚ. Με αυτό το τρόπο δίδεται η δυνατότητα στους αδειοδοτημένους παραγωγούς και προμηθευτές να προσφέρουν ανταγωνιστικές τιμές προς όφελος πάντα των καταναλωτών.

Οι ρυθμιζόμενες διατιμήσεις της ΑΗΚ εφαρμόστηκαν από το 2017 και σήμερα υπάρχουν συγκριτικά ιστορικά στοιχεία μεταξύ του έτους 2016 (έτος αναφοράς πριν την εφαρμογή των νέων ρυθμιζόμενων διατιμήσεων) και του έτους 2020¹, όπου για

¹ Στο Παράρτημα δίνονται γραφήματα που αφορούν συγκριτικά ιστορικά στοιχεία για τις ρυθμιζόμενες διατιμήσεις της ΑΗΚ μεταξύ του έτους 2016 (έτος αναφοράς πριν την εφαρμογή των νέων ρυθμιζόμενων διατιμήσεων) και του έτους 2020.

παράδειγμα:

- Τα τέλη Χρήσης Δικτύου έχουν μειωθεί κατά 20%, από 4.41σ/kWh σε 3.53σ/kWh,
- Η μέση τιμή βασικής διατίμησης χονδρικής έχει μειωθεί κατά 3%, από 9.55σ/kWh σε 9.24σ/kWh, και
- Η μέση τιμή της βασικής διατίμησης χαμηλής τάσης (οικιακής χρήσης) έχει μειωθεί κατά 5.2%, από 14.50σ/kWh σε 13.75σ/kWh.

Σημειώνεται ότι οι βασικές τιμές διατιμήσεων υπολογίζονται στα €300 ανά μετρικό τόνο καυσίμου, ενώ για τον τελικό υπολογισμό των διατιμήσεων λαμβάνεται υπόψη το πραγματικό κόστος του καυσίμου που χρησιμοποιήθηκε με βάση τις διεθνείς τιμές.

Όσον αφορά το Λειτουργικό και Λογιστικό διαχωρισμό της ΑΗΚ των βασικών ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων, δηλαδή την Παραγωγή, Μεταφορά, Διανομή και Προμήθεια, κατά το 2019, ολοκληρώθηκε ο τρίτος και τελευταίος έλεγχος, όπου αναδείχτηκαν συγκεκριμένες αποκλίσεις στις οποίες η ΑΗΚ συμμορφώθηκε. Ο έλεγχος συμμόρφωσης της ΑΗΚ με τον λειτουργικό διαχωρισμό θα είναι συνεχής και σήμερα βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία παρακολούθησης του θέματος από εξωτερικούς συμβούλους.

Επίσης, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ενημερώθηκε για την πρόοδο των ηλεκτρικών διασυνδέσεων EuroAsia Interconnector και EuroAfrica Interconnector, η υλοποίηση των οποίων θα προσφέρει στη χώρα μας τις κατάλληλες υποδομές, έτσι ώστε να αρθεί η ενεργειακή απομόνωση της Κύπρου και συνάμα η Κύπρος να καταστεί κόμβος διακίνησης ηλεκτρισμού από και προς την ΕΕ και από και προς το Ισραήλ και την Αίγυπτο.

Η ΡΑΕΚ αναφέρθηκε και στη διαμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου της αγοράς φυσικού αερίου το οποίο θα αποτελεί τον εγγυητή της ορθής λειτουργίας της και της προστασίας των καταναλωτών, αλλά και της ομαλής μετάβασης σε μια υγιή αγορά.

Ενημέρωση έγινε σχετικά με τα θέματα επάρκειας της Κύπρου όσον αφορά τη θερινή περίοδο του 2020, όπου η ΡΑΕΚ καθηκόντως για να διασφαλίσει την αξιοπιστία και επάρκεια σε ηλεκτρισμό εξέδωσε έγκαιρη προειδοποίηση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το ενδεχόμενο κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας στην Κυπριακή Δημοκρατία για το διάστημα από 1 Ιουνίου 2020 έως 15 Σεπτεμβρίου 2020. Κύριοι λόγοι ήταν οι καθυστερήσεις που παρουσιάστηκαν λόγω της πανδημίας:

- Στην ολοκλήρωση προγραμματισμένων εργασιών σε ηλεκτροπαραγωγές μονάδες για την ταυτόχρονη εγκατάσταση συστημάτων απονίτρωσης, αποθείωσης, και μετατροπής τους για καύση φυσικού αερίου, και
- Στην εγκατάσταση ενοικιαζόμενου προσωρινού εφεδρικού παραγωγικού δυναμικού της τάξεως των 130 μεγαβάτ, για την κάλυψη πιθανών καθυστερήσεων για τις πιο πάνω προγραμματισμένες εργασίες.

Για την πρόληψη της πιο πάνω κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας στην Κυπριακή Δημοκρατία αποφασίστηκαν από τη ΡΑΕΚ και υλοποιήθηκαν τα πιο κάτω μέτρα, τα οποία έχουν κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- Να είναι τεχνικά διαθέσιμες για το εν λόγω διάστημα οι μονάδες συμβατικής

παραγωγής, οι οποίες βρίσκονται σε λειτουργήσιμη κατάσταση και είναι συνδεδεμένες με το σύστημα,

- Ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς να εφαρμόσει, όποτε κρίνει αναγκαίο, το σχέδιο έκτακτης δράσης θερινής περιόδου 2020 για την επάρκεια του συστήματος παραγωγής και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας
- Να ενημερωθούν οι καταναλωτές σχετικά με την ενδεχόμενη κρίση ηλεκτρικής ενέργειας και των μέτρων που έλαβε η ΡΑΕΚ για την αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτής.

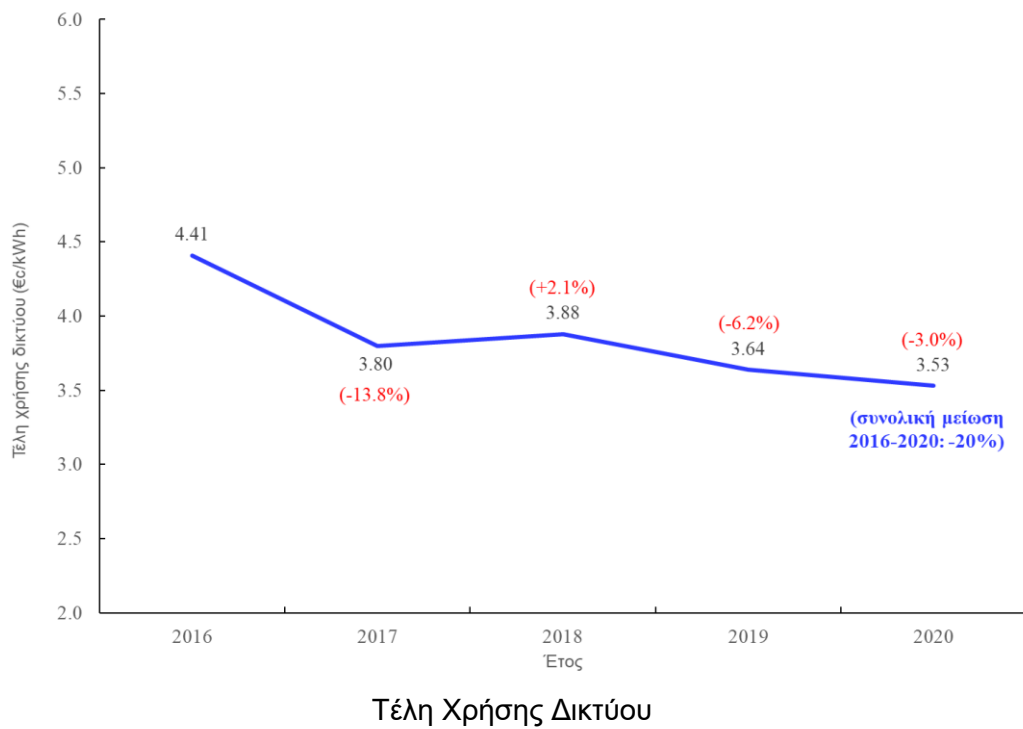
Η ΡΑΕΚ, στο πλαίσιο αντιμετώπισης της πανδημίας του ιού COVID-19, έλαβε όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας και επάρκειας του ηλεκτρικού συστήματος, αφού κάλεσε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, όπως εκπονήσουν συγκεκριμένα σχέδια στελέχωσης των βασικών υπηρεσιών τους έτσι που να διασφαλίζεται η συνεχής και ασφαλής λειτουργία των εγκαταστάσεων τους και η αδιάλειπτη παροχή ηλεκτρισμού στους καταναλωτές. Επίσης, η ΡΑΕΚ λαμβάνοντας υπόψη την πολιτική απόφαση για μείωση της τιμής ηλεκτρισμού καθώς επίσης και τα ταμειακά αποθέματα της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ), αποφάσισε μείωση κατά 10% στην τελική τιμή ηλεκτρισμού, για δύο μήνες, χωρίς δικαίωμα μελλοντικής ανάκτησης. Η εν λόγω μείωση επεκτάθηκε για ακόμη τέσσερις μήνες μετά από σχετική εισήγηση της ΑΗΚ.

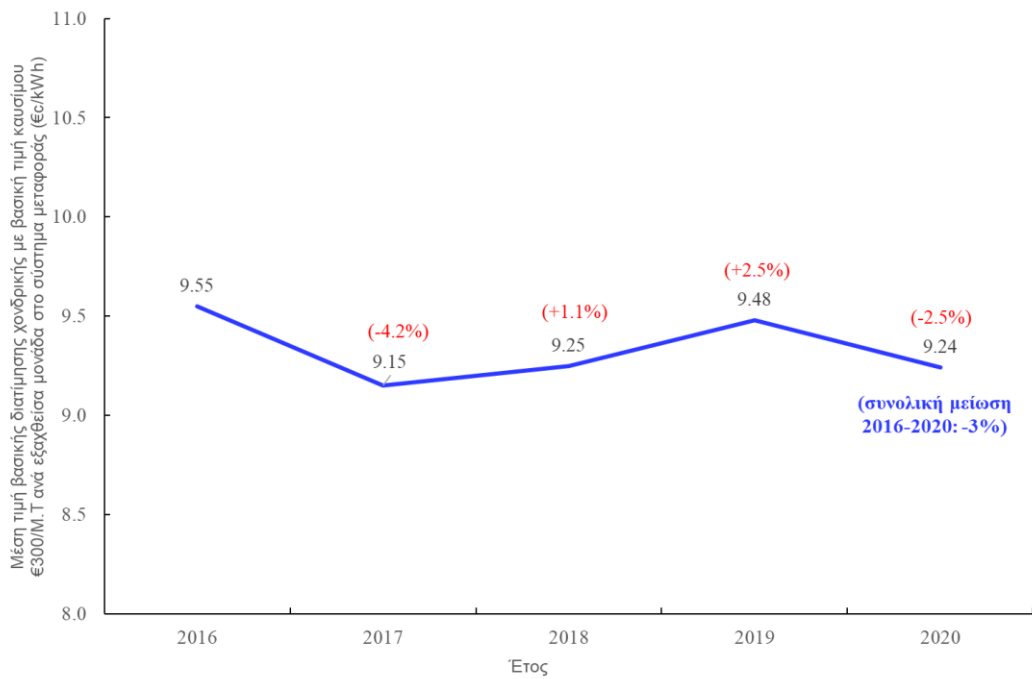
Η ΡΑΕΚ θα συνεχίσει στο πλαίσιο του Νόμου να εκτελεί με υπευθυνότητα το έργο της για τη διαμόρφωση μιας ανθρωποκεντρικής και δίκαιης ενεργειακής ρύθμισης με επίκεντρο τον καταναλωτή.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κ. Νίκος Αναστασιάδης, έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα σοβαρά θέματα που καλείται να αντιμετωπίσει η ΡΑΕΚ και εξέφρασε τη στήριξή του στις προσπάθειες που καταβάλλει, ως Ανεξάρτητη Αρχή, για την επίτευξη των στόχων της.

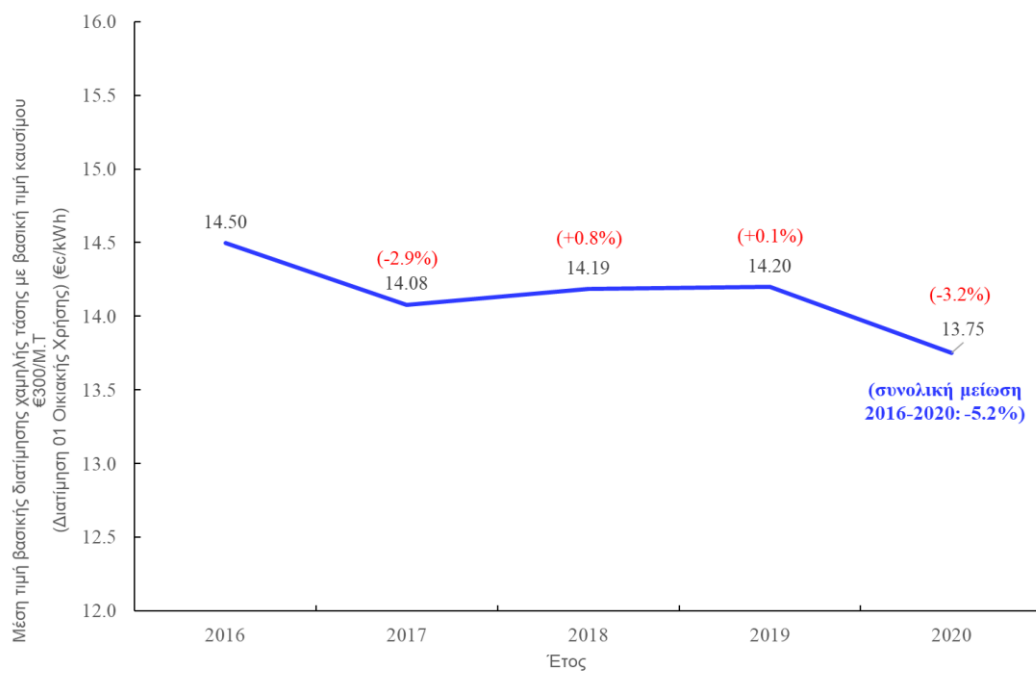
Λευκωσία, 2 Σεπτεμβρίου 2020

**Γραφήματα συγκριτικών ιστορικών στοιχείων που αφορούν τις
 ρυθμιζόμενες διατιμήσεις της ΑΗΚ μεταξύ του έτους 2016 (έτος αναφοράς
 πριν την εφαρμογή των νέων ρυθμιζόμενων διατιμήσεων) και του έτους
 2020**

Μέση τιμή βασικής διατίμησης χονδρικής

Μέση τιμή βασικής διατίμησης χαμηλής τάσης (οικιακής χρήσης)